

Vragen & Antwoorden

Informatiebijeenkomst Renovatie/Nieuwbouw Sellingen – 28 juni 2023

Woensdag 28 juni werd tijdens de informatiebijeenkomst 'Renovatie/Nieuwbouw Sellingen' plaats in het Hof van Sellingen. De presentatie bestond uit drie delen: 1.) Waterbedrijf Groningen 2.) Grondwaterwinning Sellingen en 3.) Renovatie drinkwaterlocatie Sellingen. De presentatie, het verslag en de vragen/aandachtspunten met antwoorden staan hier:

www.waterbedrijfgroningen.nl/projectsellingen

Hieronder staan de vragen/aandachtspunten en antwoorden zoals deze zijn behandeld tijdens de informatiebijeenkomst.

1. Nav toelichting op sheet #9 watertransitie: de locatie Annen is toch medio 2019 gesloten?

Nee, locatie Annen (WMD) is nog altijd een drinkwaterlocatie op basis van grondwaterwinning. WMD (Waterleidingmaatschappij Drenthe) en Waterbedrijf Groningen hebben in 2015 een koppelleiding bij De Monden aangelegd en in gebruik genomen. Via deze leiding levert WMD vanuit locatie Annen jaarlijks 2,5 miljoen kuub water aan Waterbedrijf Groningen. Deze koppelleiding zorgt voor een extra robuuste infrastructuur en een verstevigde leveringszekerheid voor beide waterbedrijven; we kunnen zo over een weer elkaar bijstaan in geval van een grotere calamiteit/uitval waterlevering. Daarnaast biedt het Waterbedrijf Groningen de mogelijkheid om Sellingen tot een distributiepompstation om te bouwen en de grondwaterwinning en drinkwaterproductie op Sellingen te stoppen. Door alle actuele ontwikkelingen en veranderingen wil Waterbedrijf Groningen nu echter de watervergunning en mogelijkheden van Sellingen juist optimaal gaan benutten.

2. Vragen naar aanleiding van sheet #12 mogelijke effecten grondwaterstand.

- Er is geen effect op natuur, maar wel op landbouw?

In het onderzoek is gekeken naar de verlagingcontouren en daarvoor geldt dat de natuurgebieden relatief verder weg liggen van deze grondwaterverlaginglijnen. De verlaginglijnen liggen relatief dichtbij de winlocatie en daar liggen voornamelijk landbouwgronden. Daarbij is verder ook gekeken naar waardevolle natuur (NNN-natuur en Natura 2000). Hieruit bleken er geen effecten te zijn, maar voor de landbouwgebieden mogelijk wel en dat is wat nu nog verder gaan uitzoeken via een aparte traject met de landeigenaren.

- Maar het waterbedrijf ligt toch ook midden in de Sellingerbossen?

Ter verduidelijking wordt uitgelegd dat er in de natuurtoets (onderzoek naar effecten op oa natuur) is gekeken naar met name de grondwatergevoelige natuur. Dit zijn bepaalde vegetatietype die sterk afhankelijk zijn van grondwater (kwelwater en vennetjes). Vennetjes zijn als het ware aan de onderkant afgesloten en daardoor niet gevoelig voor grondwateronttrekking in de ondergrond. En vegetatie zoals bomen zijn weliswaar ook afhankelijk van water maar die kunnen zich makkelijker aanpassen en water op grotere diepten uit de bodem halen.

- Toch zie je nu al verdorring in het bos, hoe gaat het dan straks verder als grondwaterstand lager wordt? Is het dan niet mogelijk om de grondwaterstand te verhogen met het oog op dat je weet dat de grondwaterstand mogelijk lager gaat worden?

Het verschil tussen diep en ondiep grondwater wordt ter plekke nader uitgelegd door de aanwezige beleidsmedewerker van Waterschap Hunze en Aas. Het peilbeheer (ondiep grondwater) wordt mede beïnvloed door peilbeheer door het waterschap. In drogere perioden is voldoende aanvoer van water vanuit het IJsselmeer soms een uitdaging. Ook geldt dat het voor het waterschap feitelijk altijd een uitdaging is om het water op een juiste peil te houden voor wonen, natuur, landbouw etc. Met bijv. een wat hogere peilbeheer kan bij stevige regenval dit vervolgens weer tot overlast zorgen. Waar mogelijk geldt dat er op verschillende plekken water bovenstrooms wordt vastgehouden in bijv. de omgeving van Vlagtwedde. De wens is om dit meer te doen maar daar heb je bovengronds wel ruimte voor nodig. Tot slot geeft Waterbedrijf Groningen nog aan dat de natuurtoets met name is uitgevoerd

Vragen & Antwoorden

omdat er na bekendmaking in 2015 door het waterbedrijf van een mogelijke sluiting van Sellingen, er natuurontwikkeling in het gebied is gestimuleerd. Het zou daarom vervolgens onwenselijk zijn om deze natuurontwikkeling nu negatief te beïnvloeden door het maximaal benutten van de watervergunning. Om dit te willen uitsluiten is de natuurtoets uitgevoerd, waaruit naar voren is gekomen dat er geen significante effecten te verwachten zijn.

3. Een extern bureau gaat onderzoek doen naar effecten op bebouwing, maar wat als er bomen op je terrein staan. Wordt daar dan ook onderzoek naar gedaan; dat de bomen bijvoorbeeld afsterven met alle mogelijke schade van dien.

Onderzoek naar bebouwing is in de basis niet noodzakelijk, niet verplicht, maar we doen dit wel en dat is voornamelijk uit voorzorg. Mede vanwege alle historie en achtergronden in de provincie met schade aan bebouwing (gaswinning). De kans op schade voor bomen is nauwelijks tot niet aan de orde door de winning. De winlocatie ligt sinds jaren '70 in het Sellingerbos en ook wij hebben diverse bomen op het terrein en beiden zouden een dergelijk risico niet willen aangaan. De meting aan bebouwing is dan ook enkel we vanuit extra zorgvuldigheid, dat we vooraf willen bepalen of en waar een nulmeting moet worden uitgevoerd en/of peilbuizen geplaatst moeten worden om eventuele ontwikkelingen en effecten goed te kunnen monitoren.

4. Er is al eerder op volle capaciteit grondwater opgepompt (inzet van maximale watervergunning), zijn op basis hiervan ook effecten bekend.

In een wat verder verleden is er inderdaad een periode geweest dat Sellingen op volledige wincapaciteit heeft gedraaid. Die periode is relatief kort geweest, circa vijf jaar. Vanuit hydrologieperspectief is dit te kort om nu al aan te geven 'geen effecten'. Juist daarom willen we dit onderzoeken, om mogelijke effecten vooraf in kaart te brengen.

5. Vraag over de genoemde waterwingebieden/ASV-zoekgebieden – hoe zit het met Bellingwolde?

Daar hebben wij inderdaad van oudsher een vergunning, die zouden we kunnen inzetten, maar hier is verder nog geen drinkwaterlocatie oid. Vanwege de bestaande vergunning gaat Bellingwolde echter wel mee in het algemene onderzoek naar ASV-gebieden. Zoals ook op onze website en op de site van de provincie Groningen staat toegelicht: *De Provincie Groningen heeft vier gebieden aangewezen waar in de toekomst mogelijk drinkwater gewonnen kan worden door Waterbedrijf Groningen. De gebieden zijn: Leek-Roden, Zuidoost Groningen, Veendam en Bellingwolde. Deze gebieden bleken op basis van uitgebreid vooronderzoek het meest geschikt als potentiële waterwingebieden, oftewel Aanvullende Strategische Voorraden (ASV's).* Zie hier voor meer informatie over de ASV-zoektocht [Vier zoekgebieden voor mogelijk toekomstige waterwinning in Groningen - Waterbedrijf Groningen](#)

6. Stroomt grondwater horizontaal of verticaal? En op welke wijze zijn pesticiden en/of andere stoffen van invloed op de kwaliteit van grondwater?

Grondwater stroomt voornamelijk horizontaal richting de winput. Op de kaart (sheet #12) is het grondwaterbeschermingsgebied aangegeven (zie legenda naast de kaart). Deze beschermingszones worden bepaald op basis van horizontale reistijden van het grondwater. Met de reistijd wordt bedoeld hoe lang een druppel er over doet om een bepaalde afstand af te leggen.

Het grondwaterbeschermingsgebied heeft een omtrek op basis van een 25 jaar-zone: dat betekent dat een denkbeeldige waterdruppel er circa 25 jaar overdoet om de winput te bereiken gerekend vanaf de watervoerende lagen. Dat is dus exclusief de reistijd die een waterdruppel aflegt vanaf maaiveld naar het gepompte pakket. Tussen de watervoerende lagen zitten scheidende klei- en leemlagen; dit zijn de voornaamste natuurlijke beschermingslagen die ongewenste stoffen tegenhouden. Niettemin geldt juist daarom dat er uit voorzorg veel regels gelden. In grondwaterbeschermingsgebied gelden bepaalde regels en deze zijn vervolgens nóg scherper in het eigenlijke waterwingebied. Zie voor meer informatie

Vragen & Antwoorden

hierover ook www.beschermjedrinkwater.nl (NB. in het verlengde hiervan: toelichting op 'hoe wordt drinkwater -van bron tot tap- gecontroleerd' staat hier toegelicht: [Waterkwaliteit](#))

7. Hoe houden jullie rekening met stikstofdepositie?

Tegenwoordig moet je onderscheid maken in stikstofdepositie in de aanleg (bouwfase) en bij wijziging in de exploitatiefase. In beiden gevallen moeten er berekeningen worden gemaakt om na te gaan of we stikstofuitstoot hebben en of er depositie in Natura 2000 gebied is. In een straal van 10 kilometer ligt in dit geval het Natura 2000 gebied Liefstingsbroek. In dit gebied zijn recentelijk veel sensoren geplaatst die stikstofdepositie uitgezet in de tijd monitoren. Voor de aanlegfase moeten we de berekening nog doen (dit is onlangs door Raad van State bepaald), maar voor de exploitatiefase is dit al gedaan. Dit vanwege wijziging in de exploitatie door de beoogde installatie voor vacuümontgassing (methaan afvangen/verbrandingsinstallatie). Uit die berekeningen komt naar voren dat er geen depositie is in Liefstingsbroek.

8. 24/7 waterlevering gaat door/moet doorgaan, maar hoe gaan jullie dit dan doen? Met bijvoorbeeld de reinwatertanks en het vervangen van de pompinstallaties.

Het combineren van alle werkzaamheden en het continueren van de 24/7 waterlevering zal nog best een uitdaging zijn voor het projectteam. Voor veel werk geldt dat zaken in etappes kunnen, zonder de waterzuivering en -levering te onderbreken. Dit omdat veel installaties e.d. standaard dubbel zijn uitgevoerd, maar dit geldt niet voor de zuivering zelf. Zonder zuivering is er geen water om te kunnen leveren en mede daarom bouwen we eerst een nieuw filtergebouw. Maar ook mede vanwege de gewenste nieuwe zuiveringsinstallatie. De bestaande zuivering aanpassen is hierbij geen reële optie. Voor alle overige zaken zoals winputten, reinwatertanks en de hele pompinstallatie geldt dat we om de beurt een van deze zaken buiten gebruik kunnen nemen omdat het minimaal dubbel is uitgevoerd. Op deze manier voeren wij ook het reguliere onderhoud en beheer uit. Verder geldt nog dat we dergelijke werkzaamheden aan productie/distributie-zaken zoveel mogelijk uitvoeren buiten de piek van het waterverbruik om: in de periode mei-sept is er meer watervraag, de wat meer-ingrijpende werkzaamheden voeren we daarom buiten deze maanden om uit.

9. Nieuwe Filtergebouw wordt hoger dan bestaande bouw, kan/mag dat dan zomaar?

Nee, en daarom is voor de nieuwbouw -vanwege de beoogde hoogte- eerst nog een procedure voor bestemmingsplanwijziging nodig. Aansluitend volgt er ook nog een bouwvergunningsprocedure. Over deze zaken hebben we al contact met de gemeente en zodra we vanuit onze zijde zicht hebben op het indienen van deze zaken, zullen wij hierover communiceren. Zodat het algemeen bekend is dat een publicatie hierover vanuit de gemeente aanstaande is. En na publicatie door de gemeente kunnen inwoners eventueel met een zienswijze reageren.

10. Waarom niet deels in de ondergrond om de hoogte te beperken?

De hoogte wordt mede bepaald door de zuiveringsinstallatie; we gaan niet hoger bouwen dan strikt noodzakelijk is voor de zuivering en installaties. We gaan daarbij al drie meter de grond, maar er is ook een bepaalde vorm van vrij-verval nodig (in de zuivering maken we zoveel mogelijk gebruik van vrij-verval). Nog dieper moet realistisch, haalbaar en betaalbaar zijn. We kijken bij het ontwerp kortom naar alle (on)mogelijkheden, vanuit verschillende invalshoeken inclusief een kosten/baten-afweging in.

11. Kwaliteit van het grondwater verschilt toch tussen Noord- en Zuid-serie. Is de kwaliteitsverschillen

De Noord-serie is ondiep aangelegd (40-80 meter), de Zuid-serie dieper (50-120 meter). Dit heeft te maken met kwaliteitsverschillen in het grondwater en de zuiveringsopzet. We kennen de brandbreedte van de verschillen in de waterkwaliteit en in de nieuwe zuiveringsopzet kunnen we die zuiveren. We hebben kortom inzichten in de waterkwaliteit en ook de verschillen hierin

- **Er komt dus niet eerst een proefopstelling op de Noordkant?**

Vragen & Antwoorden

Dat volgt nog: we gaan op basis van de eerste bron, en de kwaliteit van het water uit deze bron, de informatie verkrijgen om de twee andere bronnen te bepalen.

- **En hoe weten jullie dan hoe de vacuümontgassing toe te passen als de kwaliteit van het grondwater nu nog niet helemaal bekend is?**

We hebben afgelopen jaren al een pilotproject uitgevoerd met een vacuümontgassing; er is op kleine schaal getest. Op basis van deze resultaten willen we dit nu doorvoeren in de nieuwe zuivering. Zodat we onze CO₂-uitstoot met 95% weten te reduceren.

12. Wat komt er op de plek van het oude (huidige) filtergebouw te staan; op de tekening is dit enigszins onduidelijk te zien.

Op deze plek komen de onderdelen te staan die bij de vacuüm-ontgassingsinstallatie horen: methaan wat we (dmv vacuüm-ontgassing) afvangen in het filtergebouw, brengen we eerst naar een gasballonhouder (dient als een kleine voorraad) en vervolgens ondergaat het gas een kleine reiniging voordat het via de verbrandingsinstallatie wordt verbrand.

- **Kan je dan ook een vlam zien?**

Nee de vlam is omsloten door een soort koker. De installatie is een soortgelijke verbrandingsinstallatie zoals je ze ook wel ziet op een rioolwaterzuiveringsinstallatie .

- **Komen er verbrandingsgassen bij vrij?**

Ja, en het klinkt wellicht tegenstrijdig, maar juist doordat we het methaan nu gaan ontgassen en verbranden zorgen we voor een CO₂-reductie van 95% t.o.v. de huidige situatie. Nog duurzamer zou het zijn om deze warmte/energie door te leveren c.q. anders te gebruiken. De mogelijkheden hiertoe zijn echter nog beperkt en in de situatie van Sellingen ook nog niet rendabel. We blijven hierin de ontwikkelingen volgen om mogelijk op termijn het methaangas toch nog anders in te kunnen zetten.

13. N.a.v. de witte kleur van de reinwatertank van Lauwersoog in de presentatie: kan de nieuwe kleur van de reinwatertanks ook iets minder opvallend worden gekozen?

De witte kleur is in beginsel gekozen vanuit hygiëne: om de kwaliteit en betrouwbaarheid van water goed te borgen. Met de witte kleur wordt onnodige opwarming van water tegengegaan. Wit is een warmte-werende kleur. We nemen de opmerking echter mee en gaan kijken naar mogelijke alternatieven.

- **Hoe hoog worden de tanks?**

De huidige hoogte (11-12 meter) blijft ongewijzigd als de tanks worden gecoat. Omdat het aanbrengen van de nieuwe coating echter een standaard renovatie is die elke circa 12-15 jaar wordt uitgevoerd wordt er binnen het project ook nog doorgerekend aan een alternatief (betonnen reinwater-opslag). Pas als alle informatie hierover bekend is, kan de afweging worden gemaakt: toch eerst renovatie d.m.v. coating of dat we besluiten tot de nieuwbouw van een betonnen reinwateropslag. Zodra we meer weten hierover, zullen we dit ook delen.

14. Waarom nieuwbouw op de plek achter hoofdpompgebouw? En wat merken we dan straks eventueel qua geluid/licht e.d.

De plek zoals nu getekend is vanuit technische bedrijfsvoering het meest geschikt c.q. het meest voor de hand liggend; dicht op het bestaande pompgebouw. Voor wat betreft geluid/licht e.d. geldt dat we ons moeten houden aan wet- en regelgeving en daar horen de geluidscontouren ook onder. We realiseren ons echter ook dat we in een kwetsbare natuur/omgeving zitten en dus willen we dit ook zoveel mogelijk maximaal beperken. We doen zodoende ook geluidscontouren-onderzoek: één installatie kan als bron geluid produceren, maar ook de optelsom van meerdere geluidsbronnen bij elkaar moeten binnen de contouren blijven. Dit onderzoek (berekeningen) wordt nog uitgevoerd. Overigens is vanuit technisch oogpunt gezien de geluidsproductie van de installatie anno nu sterk verbeterd t.o.v. de installaties van 50 jaar geleden; meer power, maar minder geluid. Niettemin geldt dat we zeker aandacht hebben voor de geluidscontouren en de optelsom van meerdere installaties in een pand en daarbij wet- en regelgeving en zeker de natuur en omgeving meenemen.